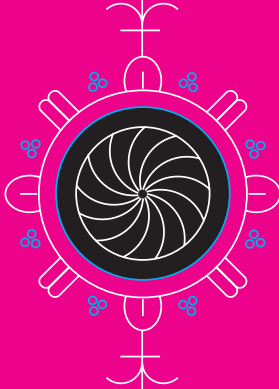

بِسْمِ
اللَّهِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

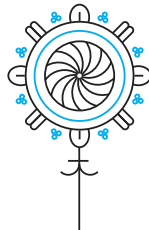

مسطورا

سطر سطر زندگے با آہےها

۲۰ فراز غیر جزء محور طرح مسطورا

فهرست

- دیباجه..... ۶
- آیة اول: برای خدا قیام کنید! ۹
- آیة دوم: کتاب خدا، بهترین راهنما ۱۲
- آیة سوم: تدبر کنید و پند بگیرید ۱۴
- آیة چهارم: قدر قرآن را بدانید! ۱۶
- آیة پنجم: آرامش بخش دل ها ۱۸
- آیة ششم: و خدایی که در این نزدیکی است ۲۰
- آیة هفتم: خدا می بیند! ۲۱
- آیة هشتم: نزدیک تر از من به من! ۲۲
- آیة نهم: همه کاره ی عالم ۲۳
- آیة دهم: با خدا باش، پادشاهی کن ۲۵
- آیة یازدهم: نا امید نباش ۲۶
- آیة دوازدهم: برای قیام مردم ۲۸

- آیة سیزدهم: آرمان جهانی..... ۳۰
- آیة چهاردهم: آزادی انسان‌ها از قید و بندها ۳۲
- آیة پانزدهم: آینده روشن ۳۴
- آیة شانزدهم: موفقیت به شرط مجاهدت ۳۶
- آیة هفدهم: پیروزی قطعی است ۳۸
- آیة هجدهم: همیشه آرام ۳۹
- آیة نوزدهم: نگرانی از فقر، حربه شیطان ۴۰
- آیة بیستم: اخلاص، ثمره یاد قیامت ۴۲

دیباچه

انسان در طول تاریخ، تمام همتش پاسخ به نیازهایش بوده، چرا که انسان ذاتاً موجودی نیازمند آفریده شده است. خطر مهلکی که در کمین انسان است، از یک سو تشخیص نادرست نیازهایش است و از سوی دیگر تجویز پاسخ‌های نادرست به این نیازها. ارمغان انبیا الهی برای عبور دادن انسان‌ها از این گردنه‌ی پرخطر، چیزی نیست مگر تعالیمی از جنس وحی الهی؛ قرآن کریم آن تحفة گران‌بهای بی‌نظیر شفا بخش هدایت‌کننده‌ای است که بواسطه حضرت محمد ﷺ از طرف خدای متعال برای انسان فرستاده شده است. انسان به سرمنزل آرامش، اطمینان و رضایت‌مندی در این دنیا نمی‌رسد مگر به واسطه استمداد و بهره‌مندی عملی از این کتاب با عظمت.

مهم‌ترین عامل عدم بهره‌مندی انسان‌ها از قرآن، طغیان‌گری آنان است. طغیانی که ریشه در احساس بی‌نیازی انسان از خداوند دارد. آری؛ انسان گمان می‌کند بی‌نیاز است؟! و عقل و توان خودش جهت مدیریت حیات دنیوی و اخروی‌اش کافی است، اما این گمان باطل است و مایه تباهی و بدبختی‌اش در دنیا و آخرت می‌شود.

تنها، سخن خدای متعال است که می‌تواند قلب انسان سرکش را تسخیر

کند و او را نسبت به خداوند و فرامینش متواضع و خاشع نماید و در نهایت او را به بندگی خدای واحد درآورد و از قیدوبند سایر ناخدایانِ خدانما برهاند. قرآن کریم، حقایقی را به انسان تعلیم می‌دهد که انسان قرن بیست و یکم، با وجود تمام پیشرفت‌های مادی بشری که به دست آورده است هیچ‌گاه توان و امکان دانستن آنها را نداشته و ندارد، حقایقی که اگر برای انسان آشکار شود و به آنها عمل کند، سبب قدرتمندی و رستگاری اش می‌شود. لذا فقط کسانی می‌توانند از گمراهی آشکار خارج شوند و به سوی تباهی نروند، که مورد تعلیم کتاب خدا قرار گرفته باشند.

قرآن، کتاب حکیم، کتاب کریم و کتاب هدایتی است که هرکسی با آن نشست و برخاست نماید، بینایی او افزوده می‌شود و قلب او به نور هدایت روشن و توانش برای پیمودن راه حق مضاعف می‌شود.

بهره‌مندی از قرآن، فقط با انس و ارتباط مداوم با این چشمه نورانی است که محقق می‌شود. حفظ قرآن شاید جزو بهترین راهکارهای ایجاد انس و ارتباط مداوم با قرآن کریم باشد. حفظ قرآن اگر همراه با فهم و استفاده مکرر آیات در زندگی باشد، می‌تواند بهانه انس بیشتر ما با قرآن کریم شود. باید تلاش شود تا حفظ قرآن کریم مقدمه جاری شدن قرآن در صحنه‌های گوناگون زندگی یکایک انسان‌ها شود.

طرح ملی «مسطورا» با هدف ترویج گفتمان «زندگی با آیه‌ها»، در راستای اقامه جهاد تبیین قرآنی و گفتمان‌سازی و تبدیل مفاهیم منتخب قرآنی به مسلمات فکری و رایج‌ترین افکار مشترک بین همه‌ی قشرهای مردم و حفظ آیات کلیدی کتاب خدا از ماه مبارک امسال آغاز می‌گردد.

این کتاب که پیش‌روی شماست، دفتر اول از مجموعه کتاب‌های مسطورا است که در آن تلاش شده ۲۰ فراز از قرآن کریم تبیین گردد تا به واسطه این

تبیین‌گری، اولاً به واجب فوری، قطعی و نیاز حتمی کشور یعنی جهاد تبیین پاسخ داده شود و ثانیاً انگیزه‌ی مضاعفی برای علاقه‌مندان جهت حفظ این آیات فراهم گردد.

این کتاب از بیست فراز قرآنی تشکیل شده است که هر فراز نیز در سه قسمت تبیین شده است:

در قسمت اول، فراز محوری مورد توجه قرار گرفته شده است.

در قسمت دوم، ترجمه‌ی روان آن فراز بیان شده است. ترجمه‌ای که اولاً رسا و گویا و ثانیاً بر اساس فهم آیات قبل و بعدش باشد تا معنای دقیق‌تری از آیه مد نظر به خوانندگان منتقل شود.

در قسمت سوم توضیحی مختصر پیرامون آیه جهت فهم دقیق‌تر آن بیان گردیده است.

در پایان، این نوشتار را به حضرت زهرا، صدیقه طاهره تقدیم می‌کنیم و امیدوار گوشه‌چشمی از سوی ایشان هستیم تا ثبات قدم بیشتری جهت نقش‌آفرینی در جهاد عظیم این روزگار، که همان جهاد تبیین است، داشته باشیم.

برای خدا قیام کنید!

آیه اول

﴿قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفُرْدَى...﴾

(سبأ، ۴۶)

ترجمه روان

[ای پیامبر] بگو شما را فقط به یک مطلب موعظه می‌کنم: اینکه دو تا دو تا و یکی یکی برای خدا قیام کنید [و در هر شرایطی و با هر تعداد نفراتی، برای برپایی دین خدا، از منافع شخصی خود بگذرید].

توضیح آیه

(بگو شما را به یک نصیحت و موعظه اندرز و پند می‌دهم و آن این است که برای خدا به پا خیزید و قیام کنید، چه گروهی و چه فردی، سپس ببینیدشید.) اگر گروهی توانستید، اولویت این است که قیام و حرکت، گروهی باشد؛ برای خاطر همین، اول ﴿مِثْلِي﴾ را گفته. اگر گروهی نشد، به صورت تکی و فردی به پا خیزید! قیام کنید! بلند شوید! اینکه بلندشدن به چه معناست، می‌طلبید آیه

را ادامه بدهیم. می‌فرماید: «بلند شوید و سپس بیندیشید و بعد فکر کنید.»

«**ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا**» و پس از آنکه برخاستید، اندیشه کنید و فکر کنید! «**مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ حِنَّةٍ**» (سبأ، ۴۶) (این رفیق شما] یعنی پیغمبر گرامی اسلام ﷺ [دیوانه نیست.) «**الجنة**» یعنی دیوانگی. جنونی در او نیست. بیندیشید! فکر نکنید! او دیوانه نیست. «**إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ**» (سبأ، ۴۶) (او فقط نذیر و فقط بیم‌دهنده است، بیم‌دهنده‌ای در برابر یک عذاب سخت و شدید.) اینجا برمی‌گردیم به واژه «قیام‌کردن». «(قیام‌کردن)» به معنای به پاخاستن و بلندشدن است. آدمی که بلند می‌شود، از محیط اطراف خودش فاصله می‌گیرد و در واقع، قدری از آنچه در آن محیط قرار گرفته و به‌گونه‌ای قعود پیدا کرده، فاصله می‌گیرد. این فاصله‌گرفتن می‌تواند کنایه از تسلیم‌نشدن در برابر قواعد، قوانین، عادات و آداب روزمره باشد. شما وقتی بلند می‌شوید، یعنی می‌خواهید از یک جمعی فاصله بگیرید. بلندشدن کنایه از این است که تسلیم باورهای غلط نشو! بلند شو! بکن! فاصله بگیر از این باورهای غلط! تسلیم این زمانه خودت نشو! بکن و جدا شو! لذا عبارت «(سپس بیندیشید)»، یعنی اندیشه باید در یک بستر آزاد باشد. اندیشه باید جدای از غل‌وزنجیرها باشد. انسان نمی‌تواند در یک بستر محدود و مُحاط به باورها و چهارچوب‌های غلطی که بعضاً به تلقی عمومی تبدیل شده، فکر بکند. فکر انسان باید آزاد باشد تا بتواند اندیشه بکند. گاهی انسان در محیط سربسته و تحت تأثیر القائات اطرافیان که قرار می‌گیرد، به این نکته می‌رسد که پیامبری با این عظمت، دیوانه است! این مسئله را در بین افکار عمومی خودشان جا انداخته بودند که این پیامبر دیوانه است! حرف‌هایی که می‌زند: آخرت، خدا، قیامت و... این‌ها دیوانگی است! این حرف‌ها چیست؟! اما اگر کسی کمی از این محیط فاصله بگیرد و بعد اندیشه کند، نمی‌تواند باور کند که این فرد دیوانه باشد. می‌گوید: «حرف‌های فاخر

و حکیمانه این انسانی که از کودکی در بین ما زندگی کرده و ما حکمت را از کودکی در وجود او دیدیم و یافتیم، مگر می‌شود از روی دیوانگی باشد؟! نه، او بیم‌دهنده است. او ما را از قیامت می‌ترساند.» پیام‌های دیگری نیز در این آیه هست و آن اینکه بالاخره کسی که در راه حق حرکت می‌کند، مثل پیغمبر گرامی اسلام ﷺ به او برچسب‌هایی هم می‌زنند. ممکن است او را دیوانه خطاب کنند، ممکن است او را مجنون قلمداد کنند. او نباید از این برچسب‌ها بترسد. او باید کار خود را بکند. در برخی از آیات قرآن در وصف انسان مؤمن آمده است:

﴿يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ﴾ (مائده، ۵۴) (از ملامت ملامت‌گران نمی‌ترسند).

کتاب خدا، بهترین راهنما

آیه دوم

﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا﴾

(اسراء، ۹)

ترجمه روان

بی‌تردید این قرآن شما را به استوارترین آیین و درست‌ترین برنامه‌ی زندگی هدایت می‌کند، و به مؤمنانی که کارهای خوب می‌کنند، مژده‌ی پاداشی بسیار بزرگ [در دنیا و آخرت] می‌دهد.

توضیح آیه

بیان این آیه شریفه این است که قرآن بهترین راهنما به‌سوی استوارترین سبک زندگی و شیوه و طریق برای زیستن است. ما سبک‌های متفاوت زندگی داریم. هر سبک زندگی در نوع خودش، آسیب‌ها و آفاتی دارد. بهترین و استوارترین و مستحکم‌ترین سبک زندگی که هیچ‌خللی در آن راه ندارد، سبکی است که قرآن

به ما می‌آموزد. ازدواجی که قرآن به ما یاد می‌دهد، یک ازدواج استوار، متقن، مستحکم و پابرجاست. این نوع ازدواج را با ازدواجی که امروز تحت تعلیم سبک زندگی غربی در جوامع در حال ترویج است، مقایسه کنید. ازدواجی که بسیار متزلزل است و خیلی زود دو نفر از هم فاصله می‌گیرند و از هم زده می‌شوند، آقا دل‌داده زن دیگر و خانم دل‌داده مرد دیگر و... در سایر عرصه‌های زندگی نیز تربیتی که قرآن و اسلام به ما یاد می‌دهد، بسیار متفاوت از مکاتب دیگر هست. سفری که اسلام به ما یاد می‌دهد، یک سفر پرفایده و پرمفعت است که برکات فراوانی در آن هست؛ اما درمقابل، سفری که غرب و فرهنگ غربی به ما یاد می‌دهد، سفری است که حداقل برکات و فواید را دارد. سفرهایی که اسلام به ما می‌آموزد، در آن‌ها آموزش، عبرت‌جویی، تأمل در آیات الهی، افزایش سطح معرفت انسان، ارتباط برقرارکردن با خویشاوندان و موالی دین هست. برای مثال، سفر به مشهد مقدس، سفر به قم مقدسه و عتبات عالیات و... در نقطه مقابل، سفرهایی که سبک زندگی غربی به ما یاد می‌دهد، صرفاً برای خوش‌گذرانی انجام می‌شود و در این سفرها انسان دچار آسیب‌هایی می‌شود. این نکته را هم باید عرض کنیم که قرآن باید امام ما قرار بگیرد. قرآن کتاب هدایت است و به‌وسیله قرآن باید مسیر هدایت را فراگیریم و البته قرآن مایه امید به آینده است. اگر کسی براساس قرآن حرکت بکند، زندگی مستحکم و حکیمانه‌ای خواهد داشت.

تدبر کنید و پند بگیرید

آیه سوم

﴿كَيْتَبُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ ۖ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾

(ص، ۲۹)

ترجمه روان

این قرآن کتابی است پُرخیر و برکت که آن را به سوی تو فرستادیم تا مردم [به روخوانی آن، اکتفا نکنند؛ بلکه] در آیه‌هایش دقت کنند و [در نتیجه‌ی دقت در آیات آن،] مردم عاقل از آن پند بگیرند و به خود بیایند.

توضیح آیه

قرآن برای عموم مردم قابل فهم است. می‌فرماید: ﴿لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ﴾ (ص، ۲۹) (عموم مردم در آیات تدبر کنند). این نکته را هم باید اضافه کنیم که خردمندان و خردورزان با آیات قرآن اندیشه‌شان بارور می‌شود. این آیات فکر و خرد و اندیشه‌ی انسان را بارور می‌کند.

شاید در سایه‌ی تأمل در همین آیات بود که بسیاری از اندیشمندان علوم اسلامی و انسانی اکتشافاتی کرده‌اند و توانستند پیشرفت‌هایی را در عرصه‌های

مختلف فلسفه، حکمت، اخلاق و عرفان داشته باشند. این عمق و عظمتی که در برخی از کتاب‌های فلسفی ما هست، برگرفته از عظمت قرآن است. قرآن خرده‌ها و اندیشه‌ها را بارور می‌کند. شاید به خاطر همین بود که در سال‌های نخست نزول اسلام، مسلمان‌ها در عرصه تمدن، گوی سبقت را از بقیه امت‌ها ربودند؛ اگرچه در استمرار و در ادامه، به خاطر کنار گذاشتن قرآن از کشورهای دیگر عقب ماندند.

قدر قرآن را بدانید!

آیه چهارم

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾

(یونس، ۵۷)

ترجمه روان

ای مردم! از سوی پروردگار شما [قرآن پر از برکتی] آمده است که موعظه است و درمانی برای دردهای درون سینه‌هایتان و سراسر راهنمایی و رحمتی ویژه برای مؤمنان.

توضیح آیه

خداوند برای این کتاب چهار ویژگی را بیان می‌کند:

اول اینکه موعظه است. موعظه در نقطهٔ مقابل غفلت است. موعظه غفلت‌ها را از بین می‌برد.

دوم اینکه مایهٔ شفا هست و بیماری‌ها را از بین می‌برد. غفلت که از بین

برود، بیماری‌های قلبی محو خواهند شد. عامل اصلی بیشتر بیماری‌های قلبی، غفلت است. کسی که دچار بخل یا ترس یا عجب یا حرص یا سایر بیماری‌های قلبی باشد که هرکدام برای خودشان یک وادی مفصلی دارند، عامل عمده این بیماری‌ها، غفلت است و قرآن درمان بیشتر این‌ها را موعظه می‌داند.

سوم اینکه مایهٔ هدایت است. وقتی قلب انسان از بیماری‌هایی پیدا کرد، انسان در مسیر هدایت قرار می‌گیرد. وقتی قلب شما از بیماری نجات پیدا کرد، می‌توانید مسیر را ببینید و راه را تشخیص بدهید. تا وقتی چشم انسان بیمار باشد، نمی‌تواند مسیر را و راه را از چاه تشخیص بدهد. تا وقتی جی‌پی‌اس انسان کار نکند، امکان تشخیص مسیر را ندارد. قرآن با موعظهٔ خودش، با شفای بیماری‌ها، مثل این است که جی‌پی‌اس را روشن و فعال می‌کند. حالا راهنمایی و هدایت اتفاق می‌افتد.

چهارم اینکه مایهٔ رحمت است. وقتی کسی در سایهٔ موعظه، بیماری‌هایش شفا پیدا می‌کند و هدایت می‌شود، مشمول رحمت خدای متعال قرار می‌گیرد. پیام اصلی این آیه این است که قرآن زنده است، دستگیری می‌کند و دردها را شفا می‌دهد.

آرامش بخش دل‌ها

آیه پنجم

﴿...أَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

(رعد، ۲۸)

ترجمه روان

بدانید دل‌ها با یاد خدا آرام می‌گیرند؛ [پس اگر آرامش حقیقی را می‌خواهید، به جای جستجو در اینجا و آن‌جا و امید بستن به این و آن، با تمام وجود به خدا توجه کنید].

توضیح آیه

براساس این آیه شریفه، ایمان موجب طمأنینه و آرامش انسان‌ها می‌شود. دل به یاد خدا آرام می‌گیرد. پیام اصلی این آیه این است که آرامش از ثمرات ایمان است. مؤمنان معمولاً آرامش دارند؛ آرامشی که اعتقاد راسخ به توحید را در وجود انسان ایجاد می‌کند. انسان موحد نه نگرانی از آینده دارد و نه حزن و اندوهی از گذشته. معمولاً ناآرامی انسان‌ها، یا به خاطر افسوس‌ها و حسرت‌ها و اندوه بر گذشته است یا به خاطر نگرانی‌ها و ترس‌ها و دلهره‌ها از

آینده؛ اما قرآن کریم، که کتاب ایمان و کتاب توحید است، آرامش در انسان ایجاد می‌کند و مانع به وجود آمدن خوف و حزن می‌شود. البته این راهم عرض بکنیم امروز، آرامش بشر، گم‌شده اوست و بشر به خاطر ابتلا به دنیا و دوری از آموزه‌های ایمانی دچار دلهره و اضطراب بسیار زیادی شده است و بسیاری از بیماری‌های انسان‌ها، حتی بیماری‌های جسمی به خاطر همین ناآرامی‌هاست.

و خدایی که در این نزدیکی است

آیه ششم

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ...﴾

(بقره، ۱۸۶)

ترجمه روان

وقتی بندگانم، درباره من از تو می‌پرسند، [از قول من به آن‌ها] بگو: «(من نزدیکم!)»
[و برای ارتباط با خدا، کافی است که فقط با تمام وجود به خدا توجه کنید].

توضیح آیه

تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز
ایمان به توحید و یگانگی خدای متعال و اعتقاد به خدایی که به ما نزدیک
و حاضر و ناظر در کنار ماست، باید در زندگی ما تأثیرگذار باشد. این، هم موجب
می‌شود که انسان بیشتر مراقب خودش باشد و هم موجب می‌شود که انسان
تکیه‌گاهی در کنار خودش داشته باشد که با این تکیه‌گاه، تحمل سختی‌ها
بر انسان آسان می‌شود. انسانی که در کنار خودش این قدرت بی‌منتها را
مشاهده می‌کند، قدرتمند هم می‌شود؛ لذا می‌بینید یک‌تنه در برابر یک دنیا
می‌ایستد؛ چون در کنار خودش یک قدرت بی‌منتها را مشاهده می‌کند.

خدا می بیند!

آیه هفتم

﴿الَمْ يَعْلَمِ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى﴾

(علق، ۱۴)

ترجمه روان

مگر [انسان] نمی داند که خدا او را می بیند؟! [پس باید در همه حال، چه در تنهایی و چه در جمع و چه در خوشی و چه در ناخوشی، خودش را در محضر خدا ببیند.]

توضیح آیه

پیام این آیه این است که عالم، محضر خداست. در بعضی از فروشگاه‌ها می نویسند: «این مکان مجهز به دوربین مداربسته است.» انسان وقتی بداند دوربینی او را مشاهده می کند، مراقب اعمال و رفتار خودش خواهد بود. این باوری است که در آیات متعددی از قرآن تکرار شده: ﴿وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ (حجرات، ۱۸) ﴿إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ (حشر، ۱۸).

آیه هشتم

نزدیک‌تر از من به من!

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلِمُ مَا تُسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ﴾

(ق، ۱۶)

ترجمه روان

(ما انسان را آفریده‌ایم و وسوسه‌های نفسانی او را هم می‌بینیم و آگاهیم و می‌دانیم و ما به انسان از رگ گردن نزدیک‌تریم. [و نه تنها رفتار او را می‌بینیم، بلکه از نیت‌های قلبی او نیز باخبریم و هیچ چیز از ما پوشیده نیست.]

توضیح آیه

براساس این آیه، خدای متعال به وسوسه‌های قلب انسان‌ها آگاه است. خدای متعال از حال و روز انسان‌ها آگاه است و همه چیز را می‌بیند و می‌داند. خدا از رگ گردن به انسان نزدیک‌تر است. پیام این آیه، توجه به قرب خدای متعال است و آثاری که بر این، بار هست. انسانی که توجه به این مطلب داشته باشد، راست‌گو و درست‌کار خواهد شد. حتی مراقب افکار انسان و خطورات ذهنی او خواهد بود. وقتی ما بدانیم که حتی وسوسه‌های قلبی ما و افکار ما مورد توجه خدای متعال هست، مراقب افکارمان خواهیم بود.

همه کاره‌ی عالم

آیه نهم

﴿فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

(انفال، ۱۷)

ترجمه روان

(شما نبودید که آن‌ها را کشتید. خدا آن‌ها را کشت. ای پیامبر! وقتی به طرف دشمن تیر پرتاب کردی، تو پرتاب نکردی؛ بلکه خدا پرتاب کرد. [و اراده‌ی خدا بالاتر از همه‌ی اراده‌هاست و هیچ‌کس توان مقابله با آن را ندارد]

توضیح آیه

اشاره به یکی از جنگ‌ها؛ در جنگ بدر مسلمان‌ها پیروز شدند. برای اینکه مسلمانان دچار عجب و غرور نشوند، می‌فرماید: شما نبودید که آن‌ها را کشتید. «وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا» (خدا می‌خواست که مؤمنان را آزمایش نیکویی کند و آن‌ها را در ورطه‌ی آزمایش قرار بدهد.) پیام این آیه این

است که خدای متعال همه‌کاره این عالم است. پیروزی و شکست به دست خداوند متعال هست و ما معتقد به چنین خدایی هستیم که در تمام عرصه‌های زندگی ما حضور دارد و همه‌کاره زندگی ماست. نتیجه چنین تفکری، مصون ماندن از غرور و تکبر است. البته برای اینکه جا بیندازیم، باید این مسئله را تبیین کنیم که خیلی از اوقات ما تصمیماتی می‌گیریم که محقق نمی‌شود یا کارهایی می‌خواهیم انجام دهیم که عملی نمی‌شود.

حضرت علی علیه السلام فرمود: «عرفت الله بفسخ العزم» (خدا را آن‌گونه شناختم که به خیلی از کارهایی که خواستم بکنم، نتوانستم. فهمیدم کار، دست دیگری است).

با خدا باش، پادشاهی کن

آیه دهم

﴿أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ
دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ﴾

(زمر، ۳۶)

ترجمه روان

آیا واقعاً خدا برای بنده‌اش کافی نیست؟! [و آن کسی که ولایت و قدرت خدا را با تمام وجود پذیرفته باشد، هیچ‌گاه احساس ضعف و ترس به خودش راه نمی‌دهد.]

توضیح آیه

این آیه شریفه دلالت بر توحید در جهان بینی می‌کند و اینکه خدا برای انسان و برای تمام حاجات انسان کافی است و اگر توحید درست بشود، همه چیز درست می‌شود و زندگی انسان کاملاً تغییر می‌کند. در واقع مؤمن و موحد از خدا می‌ترسد و از غیر خدا ترسی ندارد و کسانی که انسان‌ها را از غیر خدا می‌ترسانند، انسان‌های الهی نیستند. این‌ها پیروان شیاطین هستند.

نا امید نباش...

آیه یازدهم

﴿قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ﴾

(زمر، ۵۳)

ترجمه روان

[ای پیامبر! از قول من] بگو: «ای بندگان من که با ارتکاب گناه، به خودتان جفا کرده‌اید، [و فکر می‌کنید که راهی برای بازگشت به خدا ندارید،] از رحمت خدا ناامید نشوید!» [زیرا درهای رحمت خدا، همیشه به سوی بندگان باز است.]

توضیح آیه

بگو ای بندگان من که به خودتان ظلم کردید، به خودتان بد کردید، از رحمت الهی ناامید نشوید که خدا همه گناهان را می‌بخشد. به درستی که او بخشاینده و مهربان است. این آیه شریفه درباره دریای بی‌کران رحمت الهی است و پیام محوری اش امید به رحمت خداست و ما را به دریای بی‌کران رحمت الهی توجه می‌دهد و اینکه نباید ناامید باشیم و ناامیدی را باید از خودمان دور کنیم. به طور طبیعی، انسانی که به چنین خدایی اعتقاد دارد، در مسیر

ثابت قدم می‌ماند. اگر انسان احساس کند خدای او خدای سخت‌گیری است و خطاهایش باعث می‌شود به‌طور کلی از چشم او بیفتند و هیچ‌وقت به انسان توجه نکنند، این باعث می‌شود اگر خطایی کرد، کلاً دور خدا و اولیایش را خط بکشد و از آن‌ها فاصله بگیرد؛ اما قرآن به ما یاد می‌دهد که هر که هستی و هر چه هستی، در هر شرایطی که هستی، فرصت برگشت برای شما هست.

بازاً بازاً هر آنچه هستی بازاً   گر کافر و گبر و بت پرستی بازاً
این درگه ما درگه نومیدی نیست   صد بار اگر توبه شکستی بازاً

برای قیام مردم

آیه دوازدهم

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ...﴾

(حدید، ۲۵)

ترجمه روان

ما پیامبران مان را با دلیل‌های روشن فرستادیم و همراه با آنان کتاب و وسیله سنجش [برای تشخیص حق از باطل] نازل کردیم تا [هدف نهایی از این کار محقق شود و خود] مردم به عدالت قیام کنند.

توضیح آیه

میزان به معنای وسیله و ابزار سنجش است. در کنار کتاب، میزان قرار دادیم. شاید منظور از میزان، اولیای الهی باشد که اولیای الهی شاخص تشخیص سیره از ناسیره یا تشخیص حق و باطل یا شاخص تشخیص مؤمن از منافق باشند. فلسفه و هدف از فرستادن پیامبر و کتاب و میزان چه بود؟

﴿لَيَقُومَنَّ الْاِنْسَانُ بِالْقِسْطِ﴾. این کار را کردیم؛ برای اینکه مردم عدالت را برپا دارند. تمام این کارها مقدمه بود برای قیام و به پاخواستن مردم. در واقع قیام مردم، فلسفهٔ ارسال رسل هست. پیام اصلی این آیه در واقع محوریت مردم هست و اینکه این اندازه امام و مقام معظم رهبری بر روی نقش مردم تأکید دارند، به این دلیل است که قرآن، کتاب قیام مردم است. تمام انبیا آمدند که مردم را بلند کنند و به حرکت در بیاورند.

آرمان جهانی

آیه سیزدهم

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۗ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾

(صف، ۹)

ترجمه روان

او کسی است که پیامبرش را با نشانه‌های راهنما و برنامه درست زندگی فرستاد تا اسلام را بر همهٔ دین‌ها برتری بدهد؛ هرچند مشرکان خوش‌شان نیاید.

توضیح آیه

رسالت تمامی انبیای الهی که در رسالت نبی مکرم اسلام ﷺ خلاصه می‌شود و این آیه اشاره به رسالت و مأموریت پیغمبر ما دارد، که برپای تمدن الهی است. پیامبران نیامدند که چند اعتقاد ساده را اصلاح یا تکمیل کنند. آنان آمدند که دین اسلام را بر سایر ادیان پیروز کنند. دین عبارت است از مجموعه‌ای متشکل از باورها، رفتارها، ساختارها و سازمان‌ها که این‌ها در یک مقیاس کلان‌تر، یک

تمدن را تشکیل می‌دهند. دین به معنای اعتقاد، رفتار فردی، رفتار جمعی و سازمان و ساختار متناسب با این رفتارهای فردی و جمعی است. مسجد، خانه کعبه، حج و عمره، زیارت و پیاده‌روی اربعین، هرکدام، بخشی از دین هستند. باورها، رفتارهای فردی و اجتماعی و سبک زندگی انسان‌ها هم بخش مهمی از دین است. نحوه ازدواج کردن، دوستی‌ورزیدن، دشمنی‌کردن، غذا خوردن، سفر رفتن، خوابیدن، سبک خانه‌ساختن و سبک زندگی، همه این‌ها بخشی از دین است؛ لذا دین به معنای تمدن است. او خدایی است که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاد تا او را بر همه ادیان یعنی بر همه تمدن‌های دیگر پیروز کند. پس مأموریت پیغمبر گرامی اسلام ﷺ مأموریت تمدنی است و ایشان می‌خواهد پرچم «لا اله الا الله» را در سرتاسر دنیا برافرازد.

آزادی انسان‌ها از قید و بندها

آیه چهاردهم

﴿...وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ...﴾

(اعراف، ۱۵۷)

ترجمه روان

[مؤمنان از پیامبری پیروی می‌کنند که] بار سنگین تکالیف دشوار را از دوش‌شان برمی‌دارد و آن‌ها از قید و بند خرافات و قوانین من‌درآوردی و دست‌وپاگیری که به آن دچار بودند، رها می‌سازد.

توضیح آیه

(در وصف پیغمبر گرامی اسلام ﷺ بیان می‌کند، پیغمبر چند ویژگی داشته است: آمده است تا چیزهای پاکیزه را حلال کند و آلودگی‌ها را حرام کند و آمده است تا بارها را از دوش این‌ها بردارد. غل‌وزنجیرهایی که برگردن این‌ها هست، بردارد.) پیغمبر آمده است که غل‌وزنجیرها را بردارد و انسان‌ها را از قیدوبندها آزاد کند. رسالت انبیا این است که انسان‌ها را از قیدوبندها آزاد کنند. از کدام قیدوبندها؟ از قیدوبند خرافات، آداب غلط، از نظام‌های اجتماعی

باطل و تشریفاتی که زندگی‌ها را سخت می‌کند. رسالت انبیاء رها ساختن مردم از این آداب و رسوم و تفکرات باطل که زندگی را سخت کرده، است و حقیقت نبوت، یک قیام اجتماعی برای شکستن این محدودیت‌ها و رها کردن مردم از غل و زنجیرهاست.

آینده روشن

آیه پانزدهم

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾

(محمد، ۷)

ترجمه روان

ای مؤمنان! اگر به دین خدا کمک کنید، خدا هم به شما کمک می‌کند و قدم‌هایتان را محکم می‌سازد. [پس از هیچ قدرتی نترسید و در مسیر حق، محکم قدم بردارید که پیروزی نهایی با جبهه حق است.]

توضیح آیه

اگر خدا را یاری کنید، خدا شما را یاری می‌کند و شما را ثابت قدم می‌دارد. یعنی کاری می‌کند که پاهایتان مستحکم شود و نلغزد و دچار لغزش در مسیر نشوید. پیام این آیه این است که اگر حرکت کنید و قیام کنید، خدا شما را یاری می‌کند. اگر خدا را یاری کنید، خدا شما را یاری می‌کند. سنت قطعی الهی این است که اگر مردم به پا خیزند و در کنار ولی خدا جمع بشوند، زیر پرچم بایستند و حرکت خودشان را آغاز کنند، یاری خدا می‌آید. این یاری، یاری‌ای

است که بدون حرکت اتفاق نمی‌افتد، اما با حرکت، خدا برکت را خواهد آورد. اگر ایمان به وعده الهی باشد، انسان حرکت می‌کند. مردم غزه حرکت کردند و این رژیم غاصب را با یک شکست مفتضحانه مواجه کردند. این همه شهید دادند، اما آبرویی برای رژیم صهیونیستی باقی نگذاشتند. هشت سال دوران دفاع مقدس، مردم ما ایستادند. در عرصه دفاع از حرم، سردار سلیمانی و دیگران ایستادند. حرکت کردند و به ندای ولی خدا لبیک گفتند و رفتند جلو و با این حرکت باعث شدند که قفل‌ها بشکند و درهای بسته باز بشود و خدا با عنایتی که به آن‌ها کرد، هزاران نفر را از محاصره نجات داد. ملت عراق و ملت سوریه و ملت ایران را از شر داعش نجات داد. این نصرت الهی است. این در سایه به پاخواستن و حرکت اتفاق می‌افتد.

موفقیت به شرط مجاهدت

آیه شانزدهم

﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا...﴾

(عنکبوت، ۶۹)

ترجمه روان

ما به کسانی که در راه ما تلاش می‌کنند، در پیمودن راه‌های رشد و کمال و سعادت، کمک می‌کنیم. [بنابراین، شرط کسب موفقیت، علاوه بر نیت قلبی خالص، مجاهدت و تلاش با تمام توان است.]

توضیح آیه

از ثمرات ایمان حقیقی این است که هدایت الهی منوط به جهاد و منوط به عمل هست. وقتی ایمان با عمل همراه شود، راه باز می‌شود. ایمان به تنهایی کافی نیست. ایمان نیازمند عمل است. در این آیه شریفه، خدای متعال اشاره می‌کند به اینکه کسانی که جهاد کردند، در کنار ایمانشان یک حرکتی را آغاز کردند؛ این‌ها به راه‌هایی که مدنظر ما هست، هدایت خواهند شد. در واقع اگر کسی روحیه جهادی داشته باشد و فعالیتش فعالیت جهادی خستگی‌ناپذیر

باشد، بن بستى نخواهد داشت. اگر كسى روحیه جهادى داشت، به ساعت كارى محدود نبوده، در گيروبند حق مأموریت و حق عائله مندى و حق فلان نبود و كار را جلو مى برد. البته همه این ها سر جایش باید باشد. اگر كسى چنین روحیه ای داشت موفق است و مى تواند درهای بسته را باز كند و قلله های فتح نشده را فتح كند.

پیروزی قطعی است

آیه هفدهم

﴿...فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ﴾

(مائده، ۵۶)

ترجمه روان

یقیناً حزب خدا [در هر زمان و همه جا] پیروزند. [پس در جستجوی پیروزی و پیشرفت، به سمت ولایت دیگر قدرت‌ها نروید، و فقط با خدا و جبهه او همراه باشید، تا به پیروزی برسید].

توضیح آیه

چند پیام مهم در این آیه هست: اول اینکه پیروزی جبهه حق قطعی است. دوم اینکه کسی که پیروز است، حزب الله است. سوم اینکه حزب الله واقعی کسی است که پیرو ولی باشد. اگر کسی ولایت داشت و با اولیای خدا یک جبهه متحد تشکیل داد و این نخ تسبیح را از دست نداد، بداند که حزب الله را تشکیل داده و قطعاً حزب الله پیروز است و ثمره ایمان حقیقی، پیروزی ولایت‌مدارانه است.

همیشه آرام

آیه هجدهم

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

(یونس، ۶۲)

ترجمه روان

بدانید که دوستان خدا [که ایمان حقیقی به خدا دارند و می‌دانند که تنها همه‌کاره‌ی عالم، خداوند است، در تمام طول زندگی] نه ترسی از آینده دارند و نه غصهٔ گذشته را می‌خورند.

توضیح آیه

آگاه باشید! دوستان خدا هیچ ترسی ندارند و هرگز محزون نمی‌شوند. این از ثمرات ایمان حقیقی است. ایمان حقیقی امنیت روحی و روانی می‌آورد و کسانی که تحت ولایت الهی قرار دارند، نه حزنی دارند و نه ترسی. حزن، مربوط به گذشته است. ترس مربوط آینده است. انسان از شکست‌ها و خسارت‌ها و آسیب‌هایی که در گذشته به او وارد شده، محزون می‌شود. از خطرات و آسیب‌ها و حوادثی که در آینده ممکن است اتفاق بیفتد، ترس دارد. اولیای خدا نه برای آنچه که از دست داده‌اند، محزون می‌شوند و نه از خطرات احتمالی آینده ترس دارند.

نگرانی از فقر، حربه شیطان

آیه نوزدهم

﴿الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ...﴾

(بقره، ۲۶۸)

ترجمه روان

شیطان، با ترساندن از فقر، شما را از کمک به نیازمندان باز می‌دارد و به کارهای زشتی [چون بخل ورزیدن و توهین به نیازمندان] تشویق تان می‌کند. [پس بدانید که ترس از فقر، ریشه در اعتماد به شیطان و بی‌اعتمادی به خدا دارد.]

توضیح آیه

همواره در حرکت‌های اجتماعی یک عده هستند که آیه یأس می‌خوانند و منفی‌باف هستند. نسبت به آینده، دیگران را نگران می‌کنند و به تعبیر قرآن، وعده فقر می‌دهند. می‌گویند: اگر این کار را انجام بدهید، فقیر می‌شوید. اگر مقابل فلان دولت مستکبر ایستادگی بکنید، تحریمتان می‌کنند و شما را از پا درمی‌آورند. در نقطه مقابل و در کنار این کار، امر به فحشا هم می‌کند. شیطان به فحشا و کارهای ناشایست دعوت می‌کند، اما در نقطه مقابل، خدای متعال

وعدۀ مغفرت می دهد. خدا می گوید: «اگر ایستادگی بکنید، گناهانتان بخشیده می شود.» ممکن است قدری محرومیت هم باشد، ولی پاک می شوید، طهارت باطنی پیدا می کنید و خدا شما را به فضل و لطف خودش وعده می دهد. پیام این آیه این است که نگرانی از فقر حربۀ شیطان است. اولاً این شیطان است که دل مردم را خالی می کند و ثانیاً جامعۀ الهی از فحشا دور است. این جامعۀ شیطانی است که مبتلای به فحشا می شود.

اخلاص، ثمره یاد قیامت

آیه بیستم

﴿إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ﴾

(صاد، ۴۶)

ترجمه روان

ما پیامبران را با [صفت بسیار پرارزش] یاد کردن آخرت، با اخلاصی ویژه، خالص کردیم. [پس هر کسی که می‌خواهد اخلاص خود را بیشتر کند، باید بیشتر به یاد قیامت باشد.]

توضیح آیه

یاد آخرت همان چیزی است که هرچه بیشتر و پررنگ تر شود انسان را خالص تر می‌کند تا جایی که این انسان از دنیا کاملاً دل می‌کند و خالصانه تنها به محاسبات واقعی عالم می‌پردازد، یعنی تنها آن چیزهایی را که اثر واقعی در این دنیا دارند به حساب می‌آورد و آن چیزها همان‌هایی هستند که واقعا نزد خداوند مهم شمرده می‌شوند نه مناسبات بین انسان‌ها که هیچ ارزشی در عالم خداوندی ندارد. این ابزار خالص ساز، یعنی یاد آخرت، آنقدر مؤثر و پیشرفته است که درمورد انبیای پیشین به کار رفته است و خداوند با این ابزار آنان را خالص کرده است.